

Veto

ALGEMENE STUDENTEN RAAD

Weekblad. Jaargang 11, '84-'85.
Nr. 17, dd. 31 januari 1985.

EN VERDER...

Verantw. Uitg.: Paul Bijmens
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.
Tel. 016/22.44.38.

Veto is een publikatie van de Algemene
Studentenraad van Leuven.

In deze Veto besteden wij al enige aandacht aan de toekomstige eredoctoraten. Zaterdag is het immers zover. In volgende Veto's wordt meer uitgebreid aandacht besteed aan deze personen met interviews. Ondertussen kunnen interviewfanaten op blz. 6 terecht voor een gesprekje met de huidige voorzitter van Sociale Raad.

Lezersbrieven	2
Le Compte	2
Eksamenpermanenties	3
Sobrinno	4
Eco	4
de Gennes	4
Repetitieve muziek	5
Seksualiteit	5
Voorzitter Sora	6
Kringbladen	7
Zoekertjes	8
Agenda	8

De Spoken van het Verlangen Veertiendaagse rond relatievorming en seksualiteit

Van 4 tot 15 februari gaat in auditorium Vesalius een veertiendaagse door over een eeuwig actuele problematiek: relatievorming en seksualiteit. Dat is een initiatief van de werkgroep Preventie van Studentenvoorzieningen K.U. Leuven, in samenwerking met De Andere Film en het homocentrum De Roze Drempel. Gedurende deze twee weken bieden zij een uitgebreid programma. Om vooraf een globaal idee te krijgen van wat er in die veertiendaagse allemaal gaat gebeuren, hadden we een gesprek met dokter Bracke van het Medisch Centrum.

Het Medisch Centrum in de Bogaardenstraat betekent zowat de Leuvense 'huisarts' voor de studenten. De dokters daar kennen de typische moeilijkheden en noden van het studentenpubliek op medisch vlak. Naast een curatieve werking vervullen zij ook al lange tijd de even cruciale preventieve functie. Zo kan je er terecht voor inenting tegen griep, tetanos en rode hond en geeft men er advies over anticonceptie, seksuele problemen en geslachtsziekten.

Werkgroep Preventie

Vanuit deze laatste functie is een vijftal jaar geleden de werkgroep Preventie tot stand gekomen. Daaraan werkten ook alle andere diensten van Studentenvoorzieningen mee, samen met de Dienst voor Studieadvies, de Universitaire Parochie en de School voor Maatschappelijke Gezondheidszorg (waar het medisch onderzoek van de eerstejaars gebeurt).

De werking van de werkgroep Preventie centreerde zich vooral rond relatievorming en seksualiteit. Zo werd er drie jaar geleden al een veertiendaagse georganiseerd over dat thema. Dat bleek immers — en blijkt nog steeds — het thema te zijn dat het meest in is bij de studenten en bovendien het meest dankbaar om rond te werken. Als je bijvoorbeeld een lezing wil houden over anticonceptie, moet je je geen zorgen maken over de opkomst van het publiek.

Vorig jaar werd een symposium gehouden naar aanleiding van het vijftienjarig bestaan van het Medisch Centrum. Daar kwam de werkgroep naar buiten met een groot onderzoek over hoe het eigenlijk zit met relatievorming en seksualiteit. Uit de cijfers die daar naar voren kwamen, bleek dat thema op zijn minst de moeite waard om nog verder rond te werken.

Leeftijdverschillen

Een ander initiatief, dat niet alleen van de werkgroep Preventie komt, is de poging om alle eerstejaars één keer in de les te bereiken met een praatje over anticonceptie. Uit dat alles groeide de aktie van de werkgroep op twee niveaus.

Er bleek immers een verschil te bestaan tussen de problemen die zich bij de eerstejaars en de problemen die zich bij de derdejaars voordoen. Zo zijn eerstejaars veel meer bezig met hun studie en de bekommernis om te slagen, terwijl derdejaars al meer tijd besteden aan hun toekomstperspectief.

In eerste kan wil men vooral voorlichting brengen, terwijl men ergens in gaan beseffen dat dit voor de hogerejaars even belangrijk is. Die zijn echter zeer moeilijk in een grote groep samen te vinden omdat ze veelal verschillende keuzevakken en seminars volgen. Vandaar dan ook dat de veertiendaagse vooral voor hen is bedoeld, al zullen er wellicht ook heel wat eerstejaars op afkomen.

Voor die derdejaars is vooral de relatievorming van groot belang. Bij een goede relatie is anticonceptie doorgaans immers geen probleem. Wie elkaar al goed kent en frekvent vrijt, zorgt voor een goede anticonceptie, gewoon omdat het niet anders kan. De meeste problemen krijg je waar de partners nog niet goed klaar zijn en elkaar onvoldoende kennen. Zij worden twijfelachtig, willen toch al vrijen en gebruiken dan vaak geen anticonceptie.

Twee weken lang

De veertiendaagse zelf bevat eigenlijk drie grote luiken. Ten eerste zijn er de films, die in samenwerking met De Andere Film en homocentrum De Roze Drempel worden vertoond. Die zijn hoofdzakelijk bedoeld als omkadering van de veertiendaagse, om de juiste sfeer te scheppen. Veel valt er niet over te zeggen. Enerzijds omdat we ze niet gezien hebben, anderzijds omdat De Andere Film een leuke brochure uitgegeven heeft, waarin ze meer dan voldoende aan bod komen.

(Je kan die brochure altijd in de Bogaardenstraat bij Studentenvoorzieningen verkrijgen, ofwel langs de welbekende traditionele kanalen. Tel wel: ze heeft de wat spektakulaire titel 'Spoken van het Verlangen' mee.)

De films behandelen in elk geval allerhande thema's waarover achteraf gemakkelijk te praten valt. Een ander voordeel ervan is ook dat er also een breder publiek bereikt wordt, dan wanneer er enkel lezingen gehouden werden.

Het tweede luik van de veertiendaagse is een boekenbeurs in de Bogaardenstraat, waarbij ook een aantal videofilms bekeken kunnen worden. Men overweegt ook nog een tentoonstelling van beeldhouwkunst en schilderijen rond erotiek en relatievorming op te zetten als achtergrond bij de boekenbeurs.

Het akent ligt echter op een drietal voordrachten. Op dinsdag 5 februari zal dokter Vansteenkoven (psycholoog-seksuoloog) spreken over 'seksuele relatievorming: kansen en mogelijkheden'. Uitgangspunt van zijn lezing is de vraag waarom en hoe twee partners elkaar vinden. In de partnerkeuze bliken vaak onbewuste dingen een grote rol te spelen. Je voorgeschiedenis, wat je thuis allemaal gezien hebt, de relatie van je ouders...

allemaal dingen die je niet in de hand hebt en die je keuze sterk kunnen bepalen. Je hebt trouwens vaak een grotere kans op een goede relatie als je dat patroon een beetje volgt, dan wanneer je het tracht te doorbreken.

The Miracle Of Life

Op maandag 11 februari zal er in eerste instantie een documentaire film te zien zijn: 'The Miracle Of Life'. In deze bijzondere film worden de eisprong en de zaadcel gevolgd vanaf het moment dat ze ontstaan, hoe ze samenkomen en hoe ze, in de zwangerschap, verder evolueren. Het is een zeer boeiende film, al was het maar omwille van de spektakulaire mikrofotografie, waarmee we een kijkje kunnen nemen in het binnenste van de mens. De twee lezingen die op dit unieke dokument volgen hebben iets sarkastisch. Er wordt nagegaan hoe je dit Miracle of Life kan tegengaan, of liever: vermijden.

Dokter Bracke zal iets vertellen over de ervaringen die men op het Medisch Centrum heeft, over het beschikbaar cijfermateriaal en (kort) over wat goede en betrouwbare anticonceptie eigenlijk is. Hij zal daarbij ook een nog vrij nieuw brochure'tje over voorbehoedsmiddelen uitdelen.

Daarna zal Piet Nijs (psychiater-seksuoloog) het hebben over de psychologie van de conceptie. De redenen waarom men bepaalde soorten anticonceptie gaat verkiezen en waarom vrouwen al dan niet zwanger wensen te worden, zijn immers niet altijd even manifest.

Etiëk

Op dinsdag 12 februari volgt naar aanleiding van de film 'Word is Out' een panelgesprek rond de antidiskriminatiewetgeving. Daar zullen vertegenwoordigers van de homobeweging, de vrouwenbeweging en de Liga voor Mensenrechten aan deelnemen. Ter afsluiting van de veertiendaagse zal professor Burggraef het op woensdag 13 februari hebben over 'ethische vragen in verband met relatievorming en seksualiteit'. Dat is een gevoelig thema, waarvoor Burggraef wel de geknipe persoon lijkt. Hij staat immers bekend zowel om zijn werking met jongeren, als om zijn academische loopbaan. Zijn lezing zal daardoor hopelijk even levensrecht als theoretisch op nivo zijn.

Jean Paul Jacobs

Studenten wateren oneconomisch

LEUVEN — In 1982 besloot het Leuvense stadsbestuur 3 moderne toiletten te plaatsen. Deze sanitettes, met hun architectonische pracht en praal, zouden de wandelaars moeten toelaten in alle rust en comfort zijn behoeften te doen.

Daartoe zijn deze "beste kamertjes" verwarmd en met wat geluk krijg je er nog wat muziek bij. Als compensatie voor al dit moois moet je 10 frank in een gloufje propven, waarna de deur zich volautomatisch voor je opent. Maar blijkbaar is de Leuvenaar toch niet zo gerust in dit automatische gedoe.

Zo deden de Leuvense CVP-jongeren onlangs een onderzoek naar het gebruik van deze nieuwe "openbare" waterplaatsen. Daaruit bleek dat alle ondervraagde niet-Leuvenaars nog nooit deze sanitettes hadden aangewend om hun uitwerpselen te deponeren. Leuvenaars zelf bleken eigenaardig genoeg wel al eens geëksperimenteerd te hebben: dit gold voor 6% der ondervraagde manspersonen en voor 11% der vrouwen. Niet zo veel, maar misschien zaten er toevallig nogal wat langophouders in de steekproef.

Duidelijk was wel dat er een groot wantrouwen heerst. Zo vrezen nogal wat mensen dat de deur automatisch zal openschuiven op het toppunt van hun aktiviteit. Of dat zij plots volautomatisch meegereinigd zullen worden.

In stadskringen konden we vernemen dat tussen januari en september 1984 een goede 9.280 mensen de sanitettes met een bezoekje verkeerden. Voor de inkomsten moet je dit dus vermenigvuldigen met 10. Daartegenover staat een uitgave van 1.182 miljoen (huur, water, elektriciteit). Omgerekend legt de stad 138 frank toe per gedeponerd pakketje. Van openbare dienstverlening gesproken.

Naar wij konden vernemen zou de stad overwegen de sanitettes te doen verwijderen. In plaats daarvan zou de ordinaire pispal terug in er worden hersteld. (TBC)

Omdat vrede, net zoals demokratizering van het onderwijs, een utopische idee is, heeft de Veto-redaktie beslist geen vrede meer na te streven.

LEZERSBRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op de het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit, en ondertekend zijn met naam, studiejaar en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ca. 1 gefikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort.

Faze-censuur

Een recent contact van de VUJO-KUL met de faze-redactie, het publicatieorgaan van de KrUL, heeft een aantal twijfels over de mentaliteit van deze mensen weggenomen.

De VUJO-KUL reageerde op een

leugenachtig artikel in Faze 4 (*Betoging*): het wemelde namelijk van misverstanden en verkeerde insinuaties. Onze brief, als gerechtvaardigde reactie, werd op zulke manier gecensureerd dat het de Pravda-partijmensen zou doen blozen. Het gepubliceerde deeltje bevatte enkel nog de minder essentiële stellingen. Faze "vergat" het volgende te publiceren:

- dat VUJO-KUL het niet neemt dat onwetende of manipulerende auteurs een bepaald onderwerp in een verkeerd daglicht stellen.
- dat ons inziens een a-politieke organisatie niet konsekwent is als ze mensen met een bepaalde politieke opvatting aanvalt.
- dat KrUL-journalistiek soms verdaacht dicht bij kaffeepraat aanleunt.
- dat KrUL, ondanks zijn ruime mogelijkheden, niet alleen de VUJO-KUL ontgoocheld heeft.

Het getuigt van de grootste schijnheiligheid als KrUL de ASR het verwijt toestuurde dat deze niet alle stromingen aan bod laat komen.

Erwin Meulepas
Frans Alpaert

Le Compte, de orde en de rechtspraak

In Veto 12 verscheen een (poging tot) interview met Dr. Le Compte. Hij wekt daar de indruk dat de Orde der Geneesheren eigenlijk een onwettig verschijnsel is. Hiervoor voert Le Compte de rechtspraak aan van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens te Straatsburg.

Wanneer we deze rechtspraak wat nader onderzoeken, zien we echter dat zijn *overwinning* op de Orde der Geneesheren veel minder voorstelt dan Le Compte wil laten uitschijnen.

Dr. Le Compte stelt dat de verplichting lid te zijn van de Orde der Geneesheren strijdig is met de vrijheid van vereniging. Immers, de vrijheid deel uit te maken van een vereniging houdt tegelijkertijd de vrijheid in om geen deel uit te maken van een vereniging.

Het Hof te Straatsburg heeft deze visie verworpen door te stellen dat de Orde een publiekrechtelijke beroepsorganisatie is. Deze werd immers door de wet ingesteld ter bescherming van een algemeen belang, met name de gezondheid van de burgers. De Orde heeft dan ook als opdracht te waken over de naleving van de plichtleer en de instandhouding van de eer, de discretie, de eerlijkheid en de waardigheid van haar leden.

Er zou wel schending zijn van de vrijheid van vereniging indien er een verbod of verplichting zou zijn deel uit te maken van een *vrije* vereniging, bijvoorbeeld een syndicale organisatie. Daar dit niet het geval is, besluit het Hof, is er geen schending van art. 11 van het Europees Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM). Le Compte neemt dus zijn wensen voor werkelijkheid wanneer hij zegt dat "al die onnozelaars die nog weigeren hun lidgeld te betalen" zich op zijn arrest hadden moeten beroepen.

opgeruimd staat netjes!

grote keuze klasseermateriaal bij acco papierhandel tiensestraat 134-136 Leuven

(On)partijdigheid

Le Compte voert ook aan dat de tuchtrechtelijke organen van de Orde niet onpartijdig zijn, wat een schending inhoudt van het EVRM. Immers, dit orgaan bestaat uit artsen die vooringenomen zijn ten gunste van de Orde en ten nadele van 'dissidente' artsen.

Ter verduidelijking eerst het volgende. De provincieraden waken in eerste instantie over de naleving van de medische plichtleer. Ze zijn samengesteld uit door de leden verkozen artsen plus een gerechtelijk bijzitter met adviserende stem. Beroep tegen beslissingen van deze provincieraden

is mogelijk bij de Raad van Beroep. Deze is voor de helft samengesteld uit artsen en voor de helft uit magistraten, plus een magistraat-voorzitter met beslissende stem.

Het Hof verwierp de stelling van Le Compte volgens dewelke de tuchtrechtspraak was gebeurd door een partijdig orgaan. Het gebruikt daarvoor de volgende argumenten:

- de aanwezigheid in de Raden van Beroep van een meerderheid van magistraten is een voldoende waarvoor de onpartijdigheid
- de verkozen geneesheren handelen niet als vertegenwoordigers van de Orde, maar in persoonlijke naam, zoals ook de magistraten
- de onpartijdigheid van de leden van een gerechtelijke instantie wordt vermoed tot het tegendeel bewezen is. Daar zij door de betrokkene niet werden gewraakt (met een kollektieve wraking werd geen rekening gehouden), bestaat er geen aanleiding om partijdigheid te vermoeden.

Deze uitspraak wordt door sommige rechtsleer bekritiseerd. Door de samenstelling van het tuchtrechtelijk

orgaan kan men immers *vrezen* dat de leden ervan niet voldoende onpartijdigheid aan de dag zullen leggen. In een ander arrest beschouwt het Hof dit als voldoende reden om het gebrek aan onpartijdigheid in te roepen.

Openbaarheid

Le Compte betoogt dat het gesloten karakter van de tuchtprocedure in strijd is met artikel 6 van het EVRM. Hij werd hierin gevolgd door het Hof dat stelde dat tuchtzaken in principe openbaar moeten worden gevoerd indien de betrokkenen dit wensen. Na enig tegenstribelen werd dit ook door het Hof van Kassatie aanvaard.

Tenslotte nog dit. Le Compte trekt nogal van leer tegen de 'domheid' van de interviewer wanneer die de vraag stelt of het Hof van Straatsburg wel wetgevende macht heeft. Even later heeft hij het echter over het 'geval Martens'. Elke rechtsstudent weet natuurlijk dat hiermee het beroemde Marckx-arrest bedoeld wordt. Met zijn woorden besluiten we dan maar: "Maar ja, u doet geneeskunde en geen rechten, dat is een verontschuldiging".

David D'Hooghe

GASTHUISBERG — In 1971 werd de eerste steen gelegd voor het ziekenhuiscomplex van Gasthuisberg. Vorige zaterdag werd de bouw zagezegd afgesloten met de officiële inhuldiging van deze "fabriek van gezondheidszorg" (dixit De Somer). Zagezegd, omdat het gebouw zo gekoncipieerd werd dat er steeds naar alle windstreken kon bijgebouwd worden. Hetgeen men ondertussen reeds druk doet.

De Veto-ploeg kreeg samen met Gaston Geens en burgemeester Vansina een rondleiding door het nieuwe kompleks. Prof. Staalpaert weidde ons in de hoogst gesofistikeerde apparatuur in. Alles bij elkaar valt toch een vrij grote eenvoud van inrichting op (als men de buitenlandse geavanceerde apparatuur buiten beschouwing laat).

Eenvoudig noemde De Somer ook de inwijding. Hij

legde de klemtoon op de financieringsproblemen van dit "meest ambitieuze project dat de universiteit ooit heeft ontwikkeld". Dr. Peers, de algemene koördinator van het ziekenhuis, had het ook tandele over deze problematiek. Volgens hem is dit ziekenhuis er niet in de eerste plaats om academische kennis op te doen en door te spelen via onderwijs, maar om technieken ten dienste van de mens te ontwikkelen. Gasthuisberg wordt dan ook een opvangziekenhuis, waar de erge gevallen worden behandeld. Daarna moeten andere ziekenhuizen de patiënt overnemen. Het is vooral die specifieke functie, en niet die van het onderwijs, die de kosten opdrijft. De overheid zou de universiteit hierin moeten tegemoet treden. Volgens Peers heeft de gespecialiseerde behandeling op lange termijn trouwens een kostenbesparende invloed, wat zeker niet van de receptie kon gezegd worden. (foto Veto)

KOLOFON
Veto, jaargang 11, nr. 17
dd. 31 januari 1985
Redactie
Peter Mostrey, Bart De Moor,
Pascal Lefèvre, Dirk De Naegel, Luc Baltussen
Hoofdredeur
Polleke Bijns
Redaktiesekretaris
Filip Huyzenruyt
Eindredactie
verwaarloosbaar
Medewerkers
Mark Devloo, Jean-Paul Jacobs, Pol Deltour, Steven Adriaens, Van-

zwanse, Marc Heeren, David D'Hooghe, Dominic Verhoeven, Ivan De Vadder, Luc Vanheerentals, Koen Brams, Toon Boon, Eddy Daniels, Didier Wijnants, Bert Malliet, Gilberte Boeckmans, Peter Breughelms, Evert Dierickx, Katrien Van Schuylenbergh, Peter Graller

Foto's en doka
Didier Wijnants en een goede onbekende fotografe
Zetwerk en lay-out
Luk Baltussen, Polleke Bijns, Marc Heeren, Toon Boon, Jan Looyens, Carl Van Mol
Drukkerij
Rotatyp, Brussel

POSTERS — GADGETS

Filmaffiches (o.a. American Gigolo, Psycho 2)

POSTERS
WENSKAARTEN
POSTKAARTEN
GESCHENKEN
voor alle omstandigheden

Naamsestraat 53

Leuven

Eksamen of niet, altijd welkom

De proefexamens zitten erop. Iedereen heeft ze naar zijn kunnen (?) afgelegd, hoopvol wachtend op de uitslag en evaluatie van het monitaraat. De meeste studenten aan deze universiteit zijn intussen wel vertrouwd geraakt met een andere manier van studiebegeleiding, naast het door de universiteit georganiseerde monitaraat, namelijk het verschijnsel van de "eksamenpermanenties", "die door de studenten zelf worden bevolt. Toch is er een tijd geweest dat dit soort van opvang revolutionair en vernieuwend was. Hoe is deze eerste hulp bij examens ontstaan en waarom is ze ontstaan?

Eksamenpermanenties rijzen als paddestoelen uit de grond. Bijna iedere kring heeft nu een of andere vorm van examenopvang. Het spreekt vanzelf dat deze permanenties aangepast zijn aan de specifieke noden en mogelijkheden van elke kring. Je vindt ze dan ook terug onder de meest verschillende vormen.

Afkick-oord?

Het meest eenvoudige systeem bestaat uit "ervaren" studenten die zich tijdens de examens beschikbaar houden op hun kot. Omdat de ervaren meestal zelf nog studenten zijn, is dit alleen mogelijk tijdens de proefexamens. En of deze mensen te bereiken zijn de avond voor de examens van bepaalde vakken of gedurende de hele week, hangt vaak af van de beschikbaarheid van de permanenteers.

Een meer georganiseerde vorm vind je terug bij de meeste kringen: op het kringadres wordt een vaste permanentie geïnstalleerd. Tenslotte zijn er ook vaste permanenties die ingericht zijn op de plaats van de examens zelf, in L & W bijvoorbeeld. De ligging van zo'n examenopvang is ideaal: je kan er gewoon niet langs kijken wanneer je van je examens komt. Naast deze georganiseerde permanenties moeten nog een aantal lovenswaardige initiatieven vermeld worden. Zo vertelde me iemand hoe hij na zijn examens door zijn dooppeter opgewacht werd.

Ook het tijdstip waarop deze permanenties open zijn wil nogal eens variëren: de avond voor het examen, de week voor de examens of tijdens de examens zelf. Bovendien is de periode waarin sterk afhankelijk van de mogelijkheden van de permanenteers, i.e. studenten uit eerste lic. Bij Germaanse is het bijvoorbeeld mogelijk om een permanentie tijdens de junizitting open te houden omwille van de verschillende examenroosters. Eerste lic heeft zijn examens al voorbij wanneer eerste kan er moet aan beginnen. Niet iedere kring kan dit realiseren: som-

mige permanenten alleen tijdens de proefexamens, andere uren in de septemberzitting op de ervaringen van geslaagden en er zijn er zelfs die er in slagen de permanentie open te houden tijdens alle zittingen en tijdens de deliberaties.

Natuurlijk brengt deze variatie in vorm ook een variatie in inhoud met zich mee. Permanenties worden gebruikt als afkick-oord vlak voor en na de examens (Klio); ze zijn niet meer dan een archief van vragen en combinieren de ontspannings- en informatiefunctie.

Germanentie: omwille van de anonimiteit

Een typisch voorbeeld van een examenpermanentie is de *Germanentie* van Germania. Ze wordt ingericht in een lokaal van L & W (meestal op de eerste verdieping) en is open tijdens alle examenperiodes én tijdens de deliberaties. Er is altijd iemand beschikbaar van 9 tot 18 uur.

De concrete aanzet voor het oprichten van de Germanentie was het wegvalven van Tele-Onthaal als opvang voor studentenproblemen i.v.m. examens. Er was vroeger wel al onderzoek verricht door de Werkgroep Onderwijs. Daaruit bleek dat er een sterk anonimiteitsgevoel heerste onder de studenten; 10% van hen kende niemand uit het jaar om notities te ontlenen. Het anonimiteitsgevoel werd nog heviger tijdens de examenperiodes. Het ontstaan van de permanentie (in de fakbar L & W) en later de Germanentie kadert in een geest van anti-kompetitiviteit. Men trachtte door zo'n initiatieven het solidariteitsgevoel onder de studenten te vergroten. Beide initiatieven zijn dan ook het resultaat van de werking van de kringploeg die het anonimiteitsgevoel op die manier probeerde te bestrijden.

Verder is de Germanentie ook ontstaan om aan de behoefte van studiebegeleiding te voldoen. Ervaringen van ouderejaars konden op die manier gemakkelijker doorgegeven worden. Bovendien was de Germanentie een prachtige gelegenheid om aan centrale klachtenregistratie te doen. Het initiatief van de examenpermanentie werd en wordt, binnen Germaanse, dan ook volmondig gesteund door de ombudsdiensten.

Er werd ook duidelijk vooropgesteld dat de Germanentie geen concurrentie, maar veeleer een aanvulling voor het monitaraat moest betekenen. De Germanentie heeft zich nooit bezig gehouden met praktische zaken zoals het uitstellen van examens, bespreken van klachten met professoren. Ze betekent een schakel naar, een aanzet tot ombudsdiensten. De drempelvrees bij de eerstejaarsstudent om naar het monitaraat en zeker om naar de studentendokter te stappen is groter dan we vermoeden. De Germanentie is een eerste hulp die,

indien nodig, doorverwees naar gespecialiseerde diensten.

De praktische uitwerking van de Germanentie ligt helemaal in de lijn van de hulpverlening en het wegwerken van de drempelvrees. Gevolg: een seminarielokaal wordt in een wip omgevormd tot een "gezellig" lokaalje. Er wordt gratis koffie geschonken, er liggen strips, tijdschriften, Veto's, kringblaadjes, koekjes en gezelschapsspeel. Zetels uit de gang worden het lokaal binnengesleept, een rode loper verhindert het onopgemerkt voorbijgaan. Meer nog, de voorafgaande weken wordt via verschillende kanalen propaganda gevoerd.

Naast zijn ontspanningsfunctie heeft de Germanentie echter ook een informatieve functie. Kollegerooster, examenroosters, adressenlijsten van profen, wetenschappelijk personeel en studenten liggen er broederlijk naast de strips. Bovendien teert de Germanentie op verzamelde examenvragen van een vijftal jaren. Om aktueel te blijven of om nieuwe cursussen op te vangen, wordt nog steeds aan iedere student gevraagd zijn vragen te noteren. En last but not least, er wordt een logboek bijgehouden. Nu is het logboek beperkt tot een aanwezigheidslijst met vermelding van het studiejaar, vroeger was het heel uitgebreid met vermelding van de reden waarom iemand kwam, welke klachten en problemen hij had...

Da krijg ik nooit geblokt!

Problemen zijn er anders genoeg. Verschillende mensen zijn op zoek naar ekstra-notities of gewoon naar notities; mensen vragen informatie over de wijze van examineren van prof X; ze komen examenvragen halen; er ontbreekt een blad uit een cursus; ze slaan in paniek bij het blokken wegens tijdsgebrek.

Naast deze specifieke "studentenproblemen" zijn er de "profproblemen". De klachten: men heeft te weinig voorbereidingstijd gekregen en weet niet dat het examenreglement 20 minuten als minimumtijd voorschrijft. En zelfs als men dat weet, durft men nauwelijks te reageren tegen de prof zelf. Er zijn profen die zelf te laat komen maar die door een laattijdigheid van studenten prikkelbaar worden. Met alle gevolgen van dien. Men kent zelfs (gelukkig zeldzame) gevallen van machtsmisbruik van profen.

Een typisch voorbeeld van een overtreding van het examenreglement is het bekendmaken van punten voor de deliberatie. De student raakt gedemoraliseerd en maakt slechte examens. Een ander voorbeeld zijn de vrijstellingen. Sommige profen geven officieuze vrijstellingen waar de student heel blij mee is. Tot er dan problemen rijzen tijdens de deliberatie. Vermits de prof geen vrijstellingen mag geven, trekt hij zich terug en laat de student in de kou staan.

In elk geval worden de studenten zo goed en zo kwaad mogelijk geholpen of doorverwezen naar de ombudsdiensten.

Problemen

Ook de Germanentie kampt met problemen. Ten eerste zijn er heel wat permanenteers die zelf nauwelijks op de hoogte zijn van het examenreglement. Om dit te vermijden, ligt er een kollegerooster op de Germanentie. Ten tweede is het gevaar voor incrowd niet denkbeeldig. Mensen van tweede kan en zeker licentiestudenten beschouwen de Germanentie als een ontmoetingsplaats, terwijl zijn eerste functie toch een opvang voor eerstejaars is. Hiermee hangt een derde probleem samen, namelijk dat de gezelligheidsfunctie wel eens kan overheersen op de informatiefunctie. Een oplossing ligt misschien in het in-

richten van het lokaal zodat ontspanning en informatie duidelijk gescheiden binnen hetzelfde lokaal zitten. Wat volgens de germanisten echter beter lijkt, is het bijhouden van een logboek. Het bijhouden van een logboek verplicht de permanenteers aandacht te schenken aan eerstejaars, om er mee te praten... Het logboek is ook het enige objectieve middel dat er is om een permanentie te evalueren en/of te verantwoorden.

Een laatste probleem met de vaste permanenties krijg je wanneer mensen 's avonds in de problemen komen te zitten. De permanentie is dan gesloten. Hier liggen dan een aantal oplossingen voor de hand die wel in de meeste kringen toe te passen zijn. Het telefoonnummer van de kring wordt een Tele-Onthaalnummer, je kan adressen van steeds bereikbare mensen rondelen, je kan een brievenbus ophangen of je kan de fakbar 's avonds enkele uren openhouden om de sociale functie van de permanentie voort te zetten.

Nazorg

De proefexamens zijn afgelopen, er is veel volk over de vloer gekomen, er zijn enkele klachten geweest die aan het monitaraat zijn doorgespeeld en de permanentie wordt ontruimd. Kan je het hierbij laten?

Een van de belangrijkste aspecten van de permanentiewerking is de nazorg. De werking van de examenpermanentie moet in de eerste plaats door de kringploeg geëvalueerd worden. Die evaluatie moet dan voortgezet worden in een bespreking met de ombudsdiensten en de POK. Bovendien moet je de klachten ook blijven volgen: worden ze niet opgelost voor die ene student, kan je er te minste voor ijveren dat er structureel iets verandert zodat dezelfde klachten later uitblijven.

Belangrijk nieuws voor beursstudenten

Zopas verscheen een nieuw besluit van de Vlaamse Executieve waarin staat dat:

"Indien het inkomen waarmee rekening gehouden wordt voor de berekening van de studietoelage voor minstens 70% uit vervangingsinkomsten bestaat (werkloosheidsvergoedingen, ziektevergoedingen, pensioenen, enz.) dan worden er — voor de berekening van de studietoelage — op deze vervangingsinkomsten dezelfde aftrekken toegepast als op de bedrijfsinkomsten, nl.:

De nazorg moet ook naar de studenten toe gericht zijn. Een stencil met raadgevingen voor het blokken van bepaalde vakken en tips voor het afleggen van examens is nooit uit den boze. Tenslotte kan een enquête die peilt naar het succes van een permanentie onder de studenten nooit kwaad.

Duidelijkheid

De Germanentie en zijn werking hebben binnen Germaanse zeker vruchten afgeworpen. De Germanentie wordt positief geëvalueerd door studenten — er komt tot 40 man per dag over de vloer — en door de profen. Bovendien is er een goede samenwerking met het monitaraat ontstaan, ook buiten de examenperiodes bijvoorbeeld in de POK. Het grootste resultaat is wel de duidelijkheid: naast de examenvragen die al een beeld moeten geven van de examens, bestaat er nu ook een syllabus voor eerste kan. Daarin staat duidelijk wat ze moeten kennen voor een bepaald vak; hoe geëksamineerd wordt; hoeveel uren een prof geeft... Kortom, de "profklachten" verdwijnen grotendeels maar niet helemaal. Het aantal "studentenklachten" daarentegen blijft gelijk. De student is nog niet veranderd op dat gebied.

De duidelijkheid en de werking van de Germanentie teruggekoppeld aan de werking van de onderwijswerkgroep binnen en buiten de POK zijn zeker de meest positieve punten van de Germanentie.

Ivan De Vadder

Literatuur

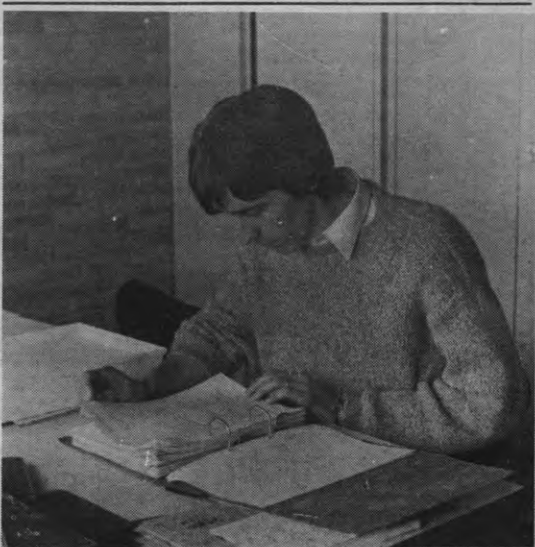
— Veto, jg. 6, nr. 2: Marc Coolens, *Een zakdoek en een schouder om op uit te hullen*.
— Veto, jg. 7, nr. 13: Eric Heyns, *Permanentie: studenten helpen elkaar*.
— Verslagen van de onderwijswerkgroep Germaanse 80-81.

— 20% op de inkomsten van 0 tot 150.000 F;
— 10% op het bedrag tussen 150.000 en 300.000 F;
— 5% op het bedrag boven de 300.000 F."

Omdat dit besluit zeer recent is, kan het gebeuren dat deze aftrek door de Dienst voor Studietoelagen niet werd toegepast zodat u een te kleine studietoelage ontving. Ook de maatregel i.v.m. personen ten laste kan invloed hebben op de berekening van de studietoelage.

Wie meer klaarheid hierover wil, kan steeds terecht bij de Sociale Dienst KUL, Bogaardenstraat 1, 3000 Leuven, tel. 016/23.49.21.

Aan de hand van de berekeningsnota kan de studietoelage daar berekend worden en zo nodig de herziening aangevraagd.

SPORTRAAD — Maandag 28 januari was het een belangrijke sportraadvergadering. Om de verdere werking op het hoge peil te kunnen handhaven, moest er immers een nieuwe vrijgestelde worden worden. Ancien Jos Goavaerts had, na verdienstelijk werk, een betere betrekking gevonden.

Op de vakature kwamen 9 kandidaten af, waarvan er 7 op de vergadering zelf aanwezig waren. De mededingers moesten zich eerst individueel voorstellen, waarna ze via vragen grondig op de rooster werden gelegd. Nadien werd er per kandidaat gestemd.

De nieuwe werkkraak bleek uiteindelijk Valère De Vos te heten. Hij is een landbouwkundig ingenieur, die op dit ogenblik ongeveer een jaar werkloos is. Vroeger was hij echter zeer actief op sportvlak. Laat ons hopen dat zijn activiteit Sportraad nu geen windeieren zal leggen.

(foto Veto)

JEST

Jest, de eerste en de beste voor "jonge" reizen, goedkope vluchten, weekends in Parijs of Londen, treintickets...

Voor deze winter: een uitgebreid gamma ski-mogelijkheden

met bus, trein of eigen wagen, individueel of in groep, studio of hotel

Leopoldstraat 26
3000 Leuven
tel. 016/22.76.10

Vijf jaar na Romero:

Jon Sobrino eredoctor

Op 2 februari krijgt Jon Sobrino, s.j., een eredoctoraat van de KUL. Wanneer deze in El Salvador werkende bevrijdingsteoloog volgende zaterdag zal voorgaan in de eucharistieviering, zal het precies vijf jaar geleden zijn dat mgr. Oscar Romero in dezelfde kerk zijn homilie hield over de politieke dimensie van het geloof, een toespraak die een nog diepere betekenis kreeg toen Romero op 24 maart 1979 in een vernietigende kogelregen werd 'uitgeschakeld' op last van majoor d'Aubuisson, terwijl hij de mis opdroeg. Oscar Arnulfo Romero stierd die dag, maar "de stem van de stemlozen" bleef niet zonder echo: Sobrino, vroeger Romero's teoloog en vertrouweling, is nu één van de voornaamste verspreiders van diens profetisch gedachtegoed.

Sobrino, van geboorte een Bask, trad in 1956, op achttienjarige leeftijd, in bij de Jezuïeten, en kreeg zijn novitiaatsopleiding in El Salvador. Hij studeerde eerst wetenschappen en wetenschapsfilosofie in de Verenigde Staten, en

kwam dan naar West-Duitsland, waar hij in 1975 het doctoraat in de theologie behaalde. Sobrino keerde dan terug naar El Salvador om er les te geven in systematische theologie aan de centraal-amerikaanse universiteit van San Salvador. Hij ontptopte er zich al vlug tot een gerenomeerd bevrijdingsteoloog.

Gloria Dei, vivens pauper

In 1977 raakte Sobrino nauw bevriend met mgr. Romero. In het begin van dat jaar was in El Salvador pater Rutilio Grande vermoord door de staatspolitie, omdat hij een groep boeren hielp zich te organiseren in een landbouwkollectief.

Dit gebeuren verwekte bij de tot dan toe vrij conservatief denkende Romero een ware metamorfose, en hij ging zich steeds kritischer opstellen tegen het regime. Sobrino werd zijn rechterhand, en hielp hem bij het redigeren van zijn preken en toespraken. Ook Sobrino haalde zich hierdoor de haat van de overheid op de hals. De doodsb bedreigingen die mgr. Romero ontving, belandden ook bij Sobrino in de bus. In 1978 werd de nieuwe jezuïeten-residentie in de lucht geblazen, en de zoldering van hun huidige residentie vertoont nog altijd de sporen van onhandig afgeschoten mitrailleurkogels. Toen Romero was

vermoord, heeft Sobrino enkele weken bij vrienden moeten onderduiken om te ontkomen aan de kogels die ook aan hem beloofd waren.

Dit alles heeft echter zijn engagement niet kunnen breken. Sobrino heeft met zijn kristologie en kerkeleer een belangrijke bijdrage geleverd aan het levend houden en verder uitdragen van de profetische boodschap van Romero: de glorie van God is de arme die leeft en niet aan de dood wordt prijsgegeven. Gloria Dei, vivens pauper. Deze konsekwent volgehouden en genuanceerd uitgewerkte optie voor de armen plaatst Sobrino in de galerij van grote bevrijdingsteologen.

Een hart onder de riem

Die bevrijdingsteologen hebben het echter hard te verduren de laatste tijd. Leonardo Boff moest in Rome op het matje komen; Gustavo Gutierrez moest zich in Lima verantwoorden; de Nicaraguaanse minister Fernando

Cardenal werd uit de orde van de jezuïeten gewerkt, en zijn broer Ernesto, minister van cultuur, vergaaf het al niet veel beter. Zelfs Schillebeeckx' uittalingen over het ambt werden in Rome gewogen en te gortig bevonden.

Dat men een eredoctoraat verleent aan een bevrijdingsteoloog kan dan ook niet los gezien worden van deze evolutie. Met Jon Sobrino wordt immers niet alleen de teoloog van Romero gehuldigd, maar ook de bevrijdingsteoloog die met zijn geschriften mee aan de weg timmert naar een autiekker verstaan en beleven van het evangelie, en naar — en het mag gezegd worden — een gelouterde kerkgemeenschap, bevrijd van haar idyllisch gefliert met de rijkdom van het aardse.

Dit eredoctoraat zal ongetwijfeld een hart onder de riem steken van de gedagvaardde theologen en van de basisgroepen die achter hem staan. Na

Romero en Bernardin, dit jaar Sobrino: we hopen maar dat de universaliteit op de ingeslagen weg verder gaat, en blijft kiezen voor stemmen van hoop in bange dagen.

Dominic Verhoeven

Germania's kursdienst

Voor het eerst sinds lange tijd worden binnen Germaanse studentenkursussen gemaakt. Het initiatief beperkt zich (voorlopig) tot vier kursussen voor eerste licentie: Goethals en Vermeulen voor aggregatie en de vakken van Geeraerts en Goossens. Deze profen hebben het dan ook op zich genomen om de studentenkursussen door te nemen en eventuele verbeteringen aan te brengen.

Er zijn plannen om het initiatief uit te breiden naar de andere jaren.

Jon Sobrino

Umberto Eco

Eco als cultuurfenomeen

Er zijn dingen die van slechte smaak getuigen: winden laten aan tafel bijvoorbeeld, of rode wijn ijsgekoeld serveren; posters van David Hamilton op je kot of eten in de GB-Quick; naar de porno gaan in de Rex of genieten van André Hazes. Allemaal dingen die je graag zou doen, maar die je jezelf uit goed fatsoen niet toestaat van te doen. Sinds kort komt daarbij: niet toegeven dat je *De naam van de roos* niet zo geweldig hebt gevonden. Er zijn elk decennium wel zo'n cultboeken die je — willen of niet — toejuichen moet. Zelf heb ik verschillende jaren gefrustreerd rondgelopen omdat ik ook bij mijn vierde poging niet voorbij bladzijde 120 was geraakt bij *Honderd jaar eenzaamheid* van Gabriel Garcia Marquez. Toen ik eindelijk mijn valse schaamte overboord gooide en mezelf publiciteit tot de cultuurbarbaar verklaarde die ik ben, ontmoette

ik een stroom dankbaarheid in mijn omgeving: meer dan de helft van mijn kennissenkring had het ook een snertboek gevonden, maar durfde er niet voor uitkomen. *De gustibus coloribusque non disputandum*.

Gemengde gevoelens die ik dus heb tegenover de absolute bestseller van de Italiaanse wonderprof, Eco, morgen eredoctor hier in Leuven.

Gemengde gevoelens: als mediëvist die zich dan nog specialiseert in de vroegste Franciskaanse geschiedenis en die al jaren droomt van een historische roman, juich ik. Umberto Eco bewijst dat het kán, dat geschiedenis voor meer bruikbaar is dan voor ongelezen detailstudies binnen een gesloten gilde vakspecialisten. Maar: als literatuurleefhebber frons ik de wenkbrauwen. Moesten die eerste honderd bladzijden nu echt zo ondoordringbaar zijn, meneer Eco? Moet jouw postmodernisme dan toch nog zo enigmatisch worden? Is de wereld zo al niet moeilijk genoeg?

Oh, ik weet het: volgens Eco moeten zijn lezers het 'verdiene' zijn lezers te zijn; zij moeten een soort inwijdingsverdiept heeft in wat men "spektakulair" fysika zou kunnen noemen: kosmologie, elementaire deeltjes-fysika... Dit zal zijn kans hoe dan ook, onafgezien van zijn kwaliteiten als fysikus, altijd een beetje verkleinen. Maar hij zal zich in ieder geval kunnen troosten met zijn eredoctoraat van de KUL.

Peter Graller
(met de bereidwillige medewerking van Prof. I. Bruynsema)

P.S. Mensen die geïnteresseerd zijn in het (recente) werk van de Gennes kunnen een artikel van hem vinden over polymeren in *Physics Today* (1983). Zijn lezing over *Wetting Phenomena on Random Surfaces* op vrijdag 1 februari om 15.00 u in auditorium D van de Celestijnenlaan, 200C is ongetwijfeld een aanrader.

Buiten zijn STELLA gekend om zijn verse belegde broodjes en verse soep

Café
IN DE COMMERCE

H. Hooverplein 16 22.55.78 3000 LEUVEN

Pierre-Gilles de Gennes: grote veelzijdigheid

Onze katolieke universiteit heeft de goede gewoonte om elk jaar, ter gelegenheid van haar patroonsfeest, enkele mensen te honoreren met een eredoctoraat. De man die voor eksakte wetenschappen met deze eer gaat lopen is dit jaar Pierre-Gilles de Gennes, fysikus, geboren in Parijs in 1932, van adel en — alhoewel topfysici nu eenmaal moeilijk kunnen beoordeeld en gerangschikt worden — ongetwijfeld een zeer grote.

Hij studeerde fysika aan de befaamde Ecole Normale Supérieure van Parijs van 1951 tot 1955, en na een verblijf aan het Centre d'Etudes Nucléaires in Saclay werd hij in 1961 — pas negentienjarige — hoogleraar in Orsay-Franci. In 1971 had hij de eer benoemd te worden aan het Collège de France in Parijs en tussendoor werd hij nog lid van verscheidene Academies of Sciences.

Alleen al dit curriculum maakt hem tot een niet-alledaagse figuur, maar wat het sterkt opvalt bij het doorlopen van zijn loopbaan is de ontstellende veelzijdigheid waarvan hij blij gegeven heeft. Begonnen als vaste-stoffysikus (dat is iemand die zich bezig houdt met materie in 'bulk': metalen, kristallen...) heeft hij er als het ware een gewoonte van gemaakt om steeds, zodra hij een bepaald tak van de fysika beheerste en er zijn bijdrage aan had geleverd, volledig om te schakelen.

kus naar voor: intelligentie, creativiteit en een enorm syntetiserend vermogen. Hij maakt zich iedere keer op zeer korte tijd de bestaande theorie eigen, om daarna met originele, dikwijls verrassend eenvoudige, maar steeds van grondig fysisch inzicht getuigende ideeën een richtinggevende bijdrage te leveren aan het domein waarin hij op dat moment werkte.

Het eerst kwamen de supergeleiding en het magnetisme aan de beurt. Hij heeft zich ondermeer bezig gehouden met het technologisch interessante onderzoek van de fenomenen die optreden bij contacten tussen supergeleidende en niet-supergeleidende stoffen (*proximity* voor de specialisten). De Gennes is op de eerste plaats een theoretisch fysikus, maar de nauwe relatie tussen zijn werk en het eksperiment is een konstante die hem kenmerkt. Zijn stijl van fysika-bedrijven kan waarschijnlijk nog het best omschreven worden als "fenomenologisch-theoretisch".

Geen spektakel

In het midden van de jaren zeventig is hij dan plots overgegaan naar de studie van vloeibare kristallen (die verrekke, onleesbare cijfertjes en lettertjes van zo'n kwartshorloge vormen een voorbeeld van vloeibare kristallen), en de laatste jaren heeft hij vooral gewerkt rond moleculaire structuren (plastics, polymeren voor de kenners).

In elk van deze domeinen heeft hij een aantal jonge fysici opgeleid die op dit moment zijn werk voortzetten en getuigen van de didactische kwaliteiten van de Gennes. Een van zijn leerlingen, dr. Deutscher, is overigens enkele jaren geleden voor langere tijd te gast geweest aan het instituut voor natuurkunde van de KUL. De boeken die de Gennes gepubliceerd heeft ter

Richtinggevende bijdragen

Bij die omschakeling traden drie aspecten van persoonlijkheid als fysici-

Heb je zoekertjes, agenda-nieuws, berichtjes, sentjes of mededelingen die je graag in Veto gepubliceerd zou zien, kom dan eens langs op 's Meiersstraat 5 (tussen Munstraat en Hogeschoolplein). Medewerkers zijn ook altijd welkom.

Eddy Daniëls

Hedendaagse muziek (4)

Repetitieve muziek: het luisteren herdacht

Sinds "Einstein on the beach", de opera van Philip Glass en Robert Wilson, heeft de repetitieve muziek zowel in Amerika als in Europa furor gemaakt. Voor muziek die zich tot de avant-garde rekent is ze ongewoon populair, al is ze niet noodzakelijk kommercieel. Maar ook om andere redenen betreft het hier een zeer belangwekkend genre.

De repetitieve muziek bevat zowel traditionele als avant-gardistische elementen. Zo is er de terugkeer naar de tonaliteit en het zoeken naar een herkenbare harmonie. Deze elementen vereenvoudigen voor oningewende in sterke mate de luisterervaring. Daarnaast is ze ook gekenmerkt door eksotische invloeden. La Monte Young, Terry Riley en later ook Steve Reich en Philip Glass staken hun licht op bij de Indiase en Oostere muziek. Een zeer intrigerende onderneming, want zij kwamen tot het besef dat er niet alleen verschillende manieren bestaan om muziek te schrijven, maar dat dit vooral nauw samenhangt met totaal verschillende manieren van luisteren. Zij leerden dan ook hun eigen luister- en interpretatiegewoontes opzij te schuiven, en de muziek te volgen op haar eigen wetmatigheid. Verrijkt met deze nieuwe benaderingswijze, gingen zij ook hun eigen composities anders opvangen: de repetitieve muziek kreeg langzaam gestalte.

... Return... Return...

Kompositorisch wordt in deze muziek de herhaling als structuurprincipe gehanteerd, en wel in een bijzondere vorm. In klassieke muziek komen immers ook herhaling voor, maar in een totaal andere context: herhalingen zijn hier een middel tot anticipatie of herinnering. Een tema wordt in klassieke of romantische muziek in herinnering gebracht met het oog op het versterken van een klimaks, of om een bepaalde vorm van symmetrie, antimetrie of contrast te bekomen. Kortom, de herhaling heeft er een narratieve functie. Veel eenvoudiger lijkt het in de repetitieve muziek, waar het gaat om de onmiddellijke en voortdurende herhaling van

Films over relatievorming en seksualiteit

In het kader van de Veertiendaagse rond relatievorming en seksualiteit gaan er in het Auditorium Vesalius naast lezingen en debatten ook enkele filmvoorstellingen door die (een aspect van) de problematiek behandelen.

Op maandag 4 februari is er Truffaut's *Deux Anglaises et le Continent* (1971), gebaseerd op een boek van Henri-Paul Roché, die ook aan de basis lag van *Jules et Jim* (1961) van dezelfde cineast. Beide films behandelen de moeilijkheden van een individu om te kiezen tussen twee geliefden; in *Deux Anglaises...* zijn dit de moeilijkheden van een jonge Fransman, Claude, om te kiezen tussen twee Engelse meisjes.

Word is out, een film over homo-

een korte klankgroep. Muziek in een oneindige lus als het ware, zij het met subtiele maar zeer belangrijke variaties. Een geliefkoosde techniek hiervoor was de tape-loop: verschillende bandopnames van korte klankgroepen die doorlopend herhaald worden en ten opzichte van mekaar een geleidelijke fazeschuiving ondergaan.

In feite is dit repetitief principe niet nieuw. Afgezien van de Afrikaanse en Indiase rituele muziek, die inspiratiebronnen waren, is er in de westerse muziek al repetitieve muziek avant-la-lettre bij Erik Satie in het begin van deze eeuw: *Vexations*, een stuk dat liefst 840 keer herhaald moet worden, en de *Musique d'ameublement*, dat

klinkt als een onvervalste Steve Reich. Wel nieuw is de kontekst van de late avant-garde: het eindpunt van de ideologische strijd tussen de hiërarchisch gestructureerde dialektische muziek van de 19de eeuw. Hoewel de werkwijze grondig verschilt van die van de aleatoriek is het effect van de repetitieve muziek in haar avant-gardisme vergelijkbaar, namelijk de opheffing, door herhaling, van elke hiërarchie.

Bla bla bla

Maar hoe zit dat nu met die luisterervaring? Zo op het eerste zicht moet die voortdurende herhaling snel gaan vervelen, of zelfs op de zenuwen werken! En inderdaad, dat gebeurt nogal eens bij heel wat mensen. Maar het effect kan juist het tegenovergestelde zijn: dat ligt enkel aan de luisteraar zelf.

Een vergelijking. Hans Magnus Enzensberger heeft in het Nieuw Wereldtijdschrift (nr. 1, april 1984) een essay geschreven over de Duitse boule-

vardkrant Bild-Zeitung. Even citeren: "Bild wordt gelezen omdat — en niet alhoewel — het nergens over gaat", en verder: "het feit dat Bild principieel niet te dateren is, dat het permanent in herhaling valt, werkt niet vervelend, maar kalmerend." De analogie is duidelijk. Ook in de repetitieve muziek heeft de voortdurende herhaling een psychologische rust tot gevolg. Er is wel één voorwaarde: de luisteraar moet zich gewillig overleveren aan de klankenlawine, geen enkele psychologische remming vertonen, zijn traditioneel luisterschema vrijwillig buiten spel zetten. En dit niet zonder beloning, want de muziek krijgt dan een ekstatische, hypnotiserende werking. Ze voert de gewillige luisteraar in een soort roes, brengt hem in een staat van onschuld, in een fantastische (sic) drugtrip. Of om het met Robert Ashley te zeggen: "Short ideas repeated/Massage the brain".

Maar wie bereid is te "kapituleren", stelt zich ook kwetsbaar op. Een korte felle inbreuk op de herhaling wordt als een (misschien wel pijnlijke) ontuchtering ervaren. Zo worden in

uiting in de disco-muziek en space-rock, de ge vulgariserende derivaten van de repetitieve muziek".

Het is nochtans twijfelachtig of disco een derivaat is van de repetitieve muziek. De invloed van de avant-garde loopt over relatief marginale wegen. The Velvet Underground, de revolutionaire groep van Lou Reed en John Cale in 1966, was zeker beïnvloed door de avant-garde omdat John Cale achtereenvolgens bij Xenakis, Cage, La Monte Young en Terry Riley musicerde. Ook The Beatles hebben er mee te maken gehad: zij hadden contacten met de Indiase sitarspeler Ravi Shankar die ook de repetitieve muziek beïnvloedde (zie LP *Revolver*). Verder hadden ook David Bowie (sinds *Young Americans*), Robert Palmer en Talking Heads interesse voor Philip Glass en co. Maar disco bestaat al vrij lang en kent haar eigen ontstaansgeschiedenis die loopt van de blues over de Motown-sound en de soul tot Diana Ross en Donna Summer.

Dat neemt niet weg dat de overeenkomsten tussen disco en repetitieve

Gerard Mortier is een van de jongste opera-directeurs ter wereld. Vorige week woensdag (23 januari) was hij te gast bij de Kring voor Internationale Betrekkingen. Volgende maandag zit hij weer te Leuven (zie agenda). In één der volgende Veto's laten wij zijn visies kristalliseren in een mooi artikeltje.

seksualiteit, brengt een selectie getuigenissen van homoseksuelen uit de Verenigde Staten. De film pleit voor meer respect en tolerantie voor deze groep van mensen die door de overwegend heterofiele maatschappij nog steeds repressief wordt aangepakt.

In *Le Lit* van Marion Hänsel sterft een man aan de zijde van zijn vrouw, die bij hem waakt, hem verzorgt en wacht op de dood. In flash-backs zien we de herinneringen van de vrouw aan de ziekte van haar man, aan hun gelukkige momenten, hun liefde. De film beweegt zich op de rand van de melodramatiek, zonder er echter in te vervallen.

De gekendste film uit de rij is *Exterieur Nuit* van Jacques Bral: geen echte verhaal, wel een observatie van de verhoudingen tussen twee mannen en een vrouw, elk met hun eigen verlangens. De film speelt zich vooral 's nachts af, in Parijs, vandaar ook de titel.

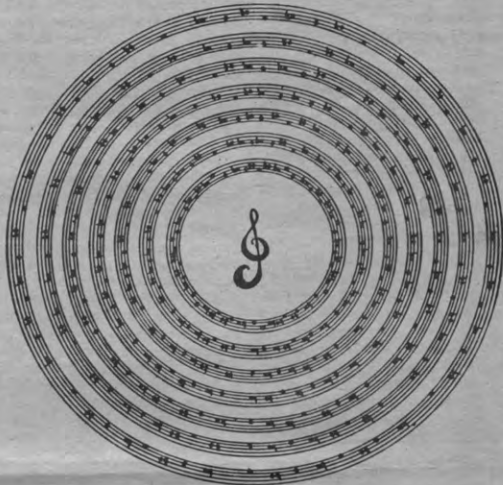
De laatste film, *Liefde van een blondje*, is gerealiseerd door Milos Forman en is het verhaal van een jong

muzikant uit Praag die op het platteland een blond fabrieksmeisje leert kennen. Het meisje komt naar Praag, en wil zich definitief vestigen in het ouderlijke huis van de jongen, tot grote verbazing van de ouders en de jongen zelf. (FH)

Sovjetunie en onze veiligheid

In de loop van februari en maart richt het Centrum voor Vredesonderzoek van onze unie een lezingenreeks in over de Sovjetunie en de Europese veiligheid. Men beoogt hiermee de actuele evolutie inzake vredes- en veiligheidsproblemen voor een ruim publiek te verduidelijken.

De reeks gaat bijna telkens op dinsdagavond door in de promotiezaal der Hallen (Naamestraat), telkens vanaf 19.45 u. De eerste avond, nu dinsdag, gaat over de "Sovjet-samenleving, een oorlogs- of vredeskultuur". Spreker is J. Van Damme, docent slavistiek aan de RUG. Meer info in onze volgende agenda's.

Terry Riley — Keyboard Studies No. 7 (1967)

Koyaanisqatsi, film op muziek van Philip Glass, plote haltes in de soundtrack als dramatisch hulpmiddel gebruikt.

Nog pijnlijker dan zulke ontuchteringen is de ervaring van iemand die tegen zijn wil, en dus vol psychologische remmingen, verplicht wordt deze muziek te beluisteren. Wie niet wil zwichten, moet zijn toevlucht zoeken tot afweermechanismen. Hij kan bijvoorbeeld de muziek ridiculiseren.

Disco: dreun, dreun

Wim Mertens, die brave jongen van *Soft Verdict*, heeft een boekje geschreven over repetitieve muziek. Op de laatste bladzijde komt hij tot een bijzonder amusante conclusie: "De ekstase die deze muziek bij de luisteraar schept (...) is één van de oorzaken voor het grote publieke succes, en komt alleen nog sterker tot

muziek toch groot zijn: ook disco is niets anders dan een eendelige herhaling van kwasi-identieke basisritmes. Weliswaar varieert de melodie van nummer tot nummer licht, de muzikale onderbouw blijft bijna dezelfde en het luistereffect is vergelijkbaar met dat van de authentieke repetitieve muziek. Ook hier kan men spreken van een vorm van hypnose die de luisteraar in een staat van onschuld brengt. Ook hier is het, om de zaak genietbaar te maken, nodig dat de luisteraar "zich laat gaan". Blijkbaar ligt de toegankelijkheidsdrempel wel stukken lager: het succes van de jukebox-vrije-radio's. In elk geval geldt ook hier dat niet kapituleren en toch blijven luisteren aan masochisme graa. Maar laat dat de pret niet bederven...

Didier Wijnants

Volgende week: popmuziek

KULTUURLEVEN

maandblad voor cultuur en samenleving
Ravenstraat 112, 3000 LEUVEN tel. 22.09.21
10 maal per jaar (van januari tot december)
abonnement: 700 fr., studenten: 550 fr.
rek. 423-4385241-09

januari-nummer:

- E. Van Itterbeek, *Worden kristenen geminoriseerd?*
- W. Callewaert, *Religieuze minderheden in India.*
- J. Hendrickx, *Het I.M.F. en de openbare schuld.*
- J. Leman, *Een toekomst voor Brussel. Benadering vanuit de immigrantenkwestie.*
- J.P. Goetghebeur, *Kerk 1984: op weg naar de versterking van de normalisatie.*
- A. Hondgehem, *Ambtenarendeontologie: situering en knelpunten.*
- A. Burms, *Dekonstruktie als anti-filosofie.*
- K. Etter, *Memoires van een afvallige.*

Prijs: 100 fr.

Leuven vol muziek

DINSDAG 30 APRIL 1985

EEN MUZIEKPROJEKT VAN: V.Z.W. KULTUURRAAD DER LEUVENSE STUDENTEN
5 VAN EYENSTRAAT 2D
3000 LEUVEN
016/23 67 35

